

Voortgangsbrief gaswinningdossier september 2018

In de afgelopen periode zijn er rondom de gaswinning uit het Groningenveld veel ontwikkelingen geweest. In deze brief geven we een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen tot nu toe. In de bijlage bij deze brief vind u een samenvatting van de kwartaalrapportage voor het tweede kwartaal van de NCG. Tevens is een infographic van de provincie bijgevoegd, waarin de ontwikkelingen in het gaswinningdossier worden samengevat.

Gaswinningsbesluit

Op 10 april hebben wij u geïnformeerd over het voornemen van de minister om de gaswinning uit het Groningenveld zo snel mogelijk naar nul te brengen (brief d.d. 12-04-2018 met kenmerk 6890947/TB18.7034258). De minister heeft een aantal maatregelen aangekondigd, zoals de bouw van een stikstoffabriek en de ombouw van de industrie naar hoogcalorisch gas, om de vraag naar het Groningengas te kunnen verlagen. Daarnaast wil hij met een aanpassing van de Mijnbouwwet ervoor zorgen dat er niet meer gas wordt gewonnen dan nodig is voor de leveringszekerheid.

De aanpassing van de Mijnbouwwet is op 5 juli aangenomen in de Tweede Kamer. Naar verwachting zal in het najaar behandeling in de Eerste Kamer plaatsvinden. Wij hebben gebruik gemaakt van de internetconsultatie die in april heeft plaatsgevonden. (brief d.d. 25-04-2018 met kenmerk 6905646/TB18.6908528). De reacties op de internetconsultatie, het advies van de Raad van State en de behandeling in de Tweede Kamer hebben tot een aantal verbeteringen geleid. Zo behouden we het adviesrecht bij het jaarlijks door de minister te nemen besluit en is meer duidelijkheid verschaft over de aansprakelijkheid van de NAM. De verwachting is dat deze wet vanaf het gasjaar 2019/2020 van toepassing wordt.

Omdat de aanpassing van de Mijnbouwwet nog niet van kracht is betekent dit voor het komende gasjaar (2018/2019) dat nog op basis van de huidige Mijnbouwwet een besluit over de gaswinning moet worden genomen. Vlak voor de zomer hebben wij het gezamenlijk door de regio opgestelde advies over het winningsplan aan de minister van Economische Zaken gestuurd. Op basis van de verschillende adviezen die de minister heeft gekregen, heeft hij op 24 augustus zijn ontwerp instemmingsbesluit gepubliceerd. Wij zijn ons in regionaal verband aan het beraden over een mogelijke zienswijze. Deze dient uiterlijk 4 oktober te worden ingediend.

Het terugbrengen van het winningsniveau is voor ons een belangrijke stap om te komen tot blijvend perspectief voor de Groningers. Alleen door de oorzaak van de bevingen weg te nemen kan een veiliger woon- en werkomgeving worden gegarandeerd en het vertrouwen van onze inwoners worden teruggewonnen.

Wij blijven ons daarom inzetten voor een veilig en verantwoord gaswinningsbesluit waarin een heldere afweging van alle risico's plaats vindt.

Cijfers

Van de 21,6 miljard m³ die de NAM tot 1 oktober van dit jaar mag winnen (bij een gemiddelde temperatuur) heeft zij op 1 juli 16,0 miljard m³ (= 74%) gewonnen (www.nam.nl, feiten en cijfers). De verwachting is daarmee dat de winning niet boven de toegestane hoeveelheid voor dit gasjaar zal komen. Voor het komende gasjaar wordt een productie van 19,4 miljard m³ (gemiddelde temperatuur) toegestaan.

Schadeafhandeling

Vanaf 2017 is samen met de maatschappelijke partijen gewerkt aan een schadeprotocol voor een onafhankelijke en ruimhartige afhandeling van mijnbouwschade. Op 19 maart 2018 is dit nieuwe schadeprotocol in werking getreden. Alle mijnbouwschade als gevolg van de gaswinning van het Groningenveld en de gasopslag Norg, die na 1 maart 2017 is gemeld, wordt vanaf dat moment door de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (verder de TCMG genoemd) afgehandeld.

Op dit moment is een wetsvoorstel in voorbereiding om de huidige werkzaamheden van de TCMG wettelijk te verankeren. De werkzaamheden van de TCMG zullen na inwerkingtreding van de wet worden overgenomen door het Instituut Mijnbouwschade Groningen. Het wetsvoorstel heeft in augustus ter consultatie voorgelegd. Wij hebben gezamenlijk met de regio een reactie opgesteld, waarbij we het wetsvoorstel hebben getoetst aan de vier pijlers voor rechtvaardige schade-afhandeling¹. Wij vinden dat het wetsvoorstel op een aantal punten nog onvoldoende tegemoet komt aan deze vier pijlers. Een afschrift van onze reactie hebben wij u ter kennisname toegestuurd (brief d.d. 06-08-2018 met kenmerk 7070354/ brief d.d. 08-08-2018 met kenmerk TB18.7070362).

De voortgang in de schade afhandeling van de TCMG blijft op dit moment achter bij de verwachting. Het TCMG geeft aan dat dit te maken heeft met de opstartfase van deze nieuw organisatie. Daarnaast loopt de TCMG aan tegen een beperking in beschikbare capaciteit aan onafhankelijke deskundigen. De TCMG heeft inmiddels een regeling ingesteld waarbij de wachttijd tussen melding en afhandeling financieel wordt gecompenseerd.

Zoals aangegeven behandelt de TCMG de meldingen vanaf 1 maart 2017. Alle schades die voor die tijd waren gemeld en nog niet zijn afgehandeld, hebben voor 1 juli 2018 een aanbod ontvangen van de NAM. Het ging hierbij om circa 6.200 schademeldingen. De minister heeft voor deze groep melders een afspraak met de NAM gemaakt voor een ruimhartige en vlotte afhandeling.

Wij blijven de schade-afhandeling kritisch volgen.

Cijfers

¹ Op 23 mei 2017 hebben Groninger Gasberaad, Groninger Bodem Beweging, de Groningse gemeenten en de provincie Groningen vier pijlers geformuleerd voor een rechtvaardige wijze van afhandeling van schade, veroorzaakt door gaswinning: 1) verantwoordelijke Staat, 2) rechtvaardige schadebepaling, 3) menselijke maat, en 4) onafhankelijke behandeling van schadeverzoeken.

Vanaf 19 maart 2018 zijn 17.106 schademeldingen in behandeling bij de TCMG. Op 24 augustus zijn ruim 1.700 schadeopnames uitgevoerd en 267 schademeldingen afgehandeld (www.schadedoormijnbouw.nl).

Alle oude schademeldingen (circa 6.200 meldingen) hebben voor 1 juli een aanbod van de NAM gekregen. Begin juli had circa 74% het aanbod geaccepteerd, circa 10% het aanbod afgewezen. De overige 16% had nog niet gereageerd (Kamerbrief d.d. 5 juli 2018 met kenmerk 18149070).

Versterking

Met het in gang zetten van de afbouw van de gaswinning zal de veiligheid snel verbeteren. Dit blijkt uit de adviezen aan de minister van de verschillende experts (KNMI, TNO, SodM, Mijnraad). Wij hebben u geïnformeerd ([7034251/TB18.7034258](#)) over het integrale advies van de Mijnraad aan de minister. De minister heeft in zijn brief van 3 juli aan de Tweede Kamer dit advies overgenomen.

Op dit moment worden de hoofdlijnen van het advies uitgewerkt naar een plan van aanpak voor de uitvoering door de minister van EZK, BZK, de regio en de waarnemend NCG.

De minister heeft aangegeven dat bij dit plan de veiligheid voorop moet staan. Het gaat hierbij in ieder geval om circa 1.500 panden die versterkingsmaatregelen nodig hebben (Mijnraadlijst). Deze aantallen zijn gebaseerd op de benodigde gaswinning in het komende jaar voor een gemiddeld temperatuurverloop. Door de verwachte verlaging van de gaswinning in de jaren daarna zullen deze aantallen te versterken woningen lager worden. De minister heeft daarom een jaarlijkse herijking toegezegd.

In zijn brief aan de Tweede Kamer heeft de minister ook toegezegd dat de versterking van de huizen doorgaat van de huizen die in de zogenaamde batch 1467 en in de batch 1588 zitten. Hierbij zullen de huizen die zich ook in de Mijnraadlijst bevinden met urgentie worden opgepakt. In het plan van aanpak voor de uitvoering zal een nadere duiding gegeven worden hoe dit wordt opgepakt en om hoeveel en welke huizen het gaat.

Cijfers

Het is nog niet duidelijk hoeveel woningen binnen Ten Boer en Groningen in de Mijnraadlijst zitten. Op basis van het addendum op het winningsplan van de NAM kan aangenomen worden dat een deel van de 1500 panden zich binnen de gemeente Ten Boer bevinden. Het is veel minder waarschijnlijk dat zich hierin ook panden binnen de gemeente Groningen bevinden

In Ten Boer zijn 325 gevalideerde versterkingsadviezen gedeeld met eigenaren (de woningen in 'batch 1467' en enkele publieke gebouwen). Voor de batch van 1588, versterkingsadviezen gereed (op basis van seismiciteit 2015) maar nog niet formeel gedeeld met eigenaren gaat het om 325 gebouwen binnen de gemeente Ten Boer. De gemeente Groningen zit, met uitzondering van de inspecties in Lageland, niet in het versterkings-programma van de NCG.

In het gehele aardbevingsgebied zijn tot nu toe 405 huizen op norm versterkt. Binnen de gemeente Ten Boer zijn inmiddels 1219 inspecties door de NCG uitgevoerd, in Groningen 5 (Lageland) (NCG, Kwartaalrapportage Q2 2018).

Dorpsvernieuwing

De afbouw van de gaswinning en de verminderde versterkingsopgave hebben ook een directe invloed op de door ons ingezette dorpsvernieuwingen. We zijn goed in gesprek met het dorp Ten Post, zijn net gestart in het dorp Woltersum en willen dezelfde lijn in het centrum van Ten Boer gaan oppakken. Wat wel duidelijk is dat niet langer kan worden uitgegaan van een urgente grootschalige versterkingsopgave. De dorpsvernieuwingen zullen een nieuwe fase in gaan waarbij we samen met het dorp de tijd krijgen om de dorpsvernieuwing zorgvuldig en met het oog op de toekomst vorm te geven. De beperkt noodzakelijke versterkingsopgave krijgt hierbinnen zijn plek waarbij de urgentie voor het veilig maken van die woningen zal worden ingepast.

In Ten Post is een dorpsstafel opgericht waaraan vertegenwoordigers uit het dorp regelmatig overleg voeren met de gemeente, woningcorporatie Wierden & Borgen en NCG. Inmiddels hebben er ook 2 dorpsavonden plaatsgevonden waarop de inwoners van Ten Post (en Wittewierum en Winneweer) in de gelegenheid zijn gesteld om mee te denken over de toekomst van hun dorpen. De avonden zijn georganiseerd met ondersteuning van een stedenbouwkundig bureau en zijn goed bezocht. De verslagen zijn te vinden op www.tenpost.info.

Toekomstperspectief

In de eerste maanden van 2018 is aan de overlegtafels van *Groningen Bovengronds* een goede basis voor het toekomstperspectief voor de regio gelegd. In de afgelopen maanden ging de aandacht vooral uit naar de versterkingsoperatie. Op de achtergrond is verder gewerkt aan het toekomstperspectief en de financiering daarvan. De minister en regio koersen op een ambitieuze meerjarige aanpak, gevat in een Nationaal Programma Groningen. Daarbij horen investeringen in bijvoorbeeld de vergroening van de industrie, het behoud van het Groningse erfgoed en stads- en dorpsvernieuwing. We zien daarbij diverse kansen voor de regio, en willen nadrukkelijk onze kennisinstellingen, bewoners en maatschappelijke organisaties betrekken. Het Rijk stelt een bedrag van 1,15 miljard Euro beschikbaar ten behoeve van het toekomstperspectief. De regio is aan zet bij de prioritering van middelen. Over de verdere uitwerking van het toekomstperspectief zal in het najaar meer bekend worden.

Ontwikkelingen rondom regelingen

In het aardbevingsgebied zijn diverse (financiële) regelingen ingesteld. De meest relevante ontwikkelingen op dit vlak zijn hieronder opgenomen. **De overige voor onze gemeente relevante ontwikkelingen treft u aan in de bijgevoegde samenvatting van de kwartaalrapportage van de NCG.**

Nieuwbouwregeling

In het voorjaar heeft een reflectie op de nieuwbouwregeling van de NAM plaatsgevonden door een onafhankelijke commissie. De belangrijkste conclusie van de commissie is dat de huidige Nieuwbouwregeling onvoldoende prikkels bevat om aardbevingsbestendig bouwen tot een vanzelfsprekend onderdeel van de bouwpraktijk te maken. De commissie doet een aantal aanbevelingen ter verbetering van de regelingen. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek is gevraagd naar een aanvullend vergelijkingsonderzoek naar de calculatie van nieuwbouwprojecten in binnen- en buitenstedelijke gebieden. De uitkomsten worden in het najaar verwacht.

Cijfers

In totaal is tot nu toe binnen de gemeente Ten Boer voor 10 projecten (25 wooneenheden) gebruik gemaakt van de nieuwbouwregeling. Voor Groningen gaat het om 64 projecten (3952 wooneenheden).

Regeling energiebesparing bij versterken

Woningeigenaren met een versterkingsovereenkomst kunnen in aanmerking komen voor subsidie voor energiebesparende maatregelen. Het aanvraagloket bij het SNN is op 28 mei opengegaan.

Cijfers

Het aantal aanvragen tot nu toe is beperkt (8), omdat de regeling nog maar kort open is en er nog maar weinig woningeigenaren zijn met een versterkingsovereenkomst.

Waardevermeerderingsregeling

Op 17 mei zijn er enkele wijzigingen van het Waardevermeerderingsregeling van kracht geworden. Deze wijzigingen waren nodig vanwege het besluit mijnbouwschade en de afspraken met NAM over de afhandeling van oude schades (schades van voor 1 april 2017).

Cijfers

Sinds de openstelling van de regeling zijn er in de regio 2.098 aanvragen ingediend en 1.602 subsidies verleend. Daarbij is circa 6,1 miljoen euro uitgekeerd.

Conclusie en vervolg

In deze brief hebben wij u op de hoogte gebracht van de meest relevante recente ontwikkelingen in het gaswinningsdossier. Voor de meeste onderwerpen geldt dat er in de komende periode nog veel staat te gebeuren. Op korte termijn verwachten we het plan van aanpak voor de versterkingsoperatie. Daarna verwachten we in het najaar meer duidelijkheid over de governance rondom de versterking en werken als regio aan een plan voor het toekomstperspectief.

Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend, en zullen u waar nodig zo spoedig mogelijk informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Ten Boer,